

Ärter

Erika Vestgöte, Hushållningssällskapet i Östergötland

Under 2001 genomfördes 9 sortförsök i regionen varav ett i område D, två i område E, fem i område F och ett i område G. De bladlösa sorterna dominerar. De nya sorterna är också ofta storfröiga vilket gör att utsädesmängderna blir högre, uppemot 300 kg/ha. Samtidigt som de nya sorterna i regel avkastar mer krävs större omsorg vid nedtorkning. Carneval är mätare i försöken.

Samtliga försök såddes mellan den 2 och den 24 maj. Avkastningar områdesvis för år 2001 redovisas i tabell 1 och för år 1997-2001 i tabell 2. I tabell 3 redovisas sortegen-skaper i jämförelse med Carneval.

CARNEVAL (SW) är en medelavkastande sort med god stjäлкstyrka. Den har ett relativt litet spill vid skörd, dvs god tröskbarhet. Carneval mognar relativt tidigt, har låg kokbarhet och används till foder.

BRUTUS (SSd) är en gröんfröig foderärt med danskt ursprung. Avkastningspotentialen är hög och stjäлкstyrkan och höjden vid skörd är god. Den mognar något senare än mätaren. Brutus har en hög proteinhalt och ett medelstort frö.

SPONSOR (SSd) är en dansk gulfröig foderärt. Sponsor har en hög avkastningspotential och mognar som Carneval men har sämre höjd vid skörd. Dess frö är medelstort och har medelhög proteinhalt.

AGADIR (SW) är en fransk gulfröig högavkastande sort. Sorten har lägre höjd vid skörd och högre spill än Carneval. Agadir har en något tidigare mognad än mätaren. Fröet är större än mätarens och används till foder.

ODALETT (SW) är en kokärt med hög avkastningspotential. Odalett har en relativt

Tabell 1. Avkastningar områdesvis för 2001

Sort/årtal	Område D		Område E		Område F		Område G	
	Rel.tal	Antal försök	Rel.tal	Antal försök	Rel.tal	Antal försök	Rel.tal	Antal försök
Carneval	100	1	100	2	100	5	100	1
Agadir	111	1	96	2	94	5	102	1
Attika	95	1	106	2	97	4		
Nitouche	106	1	105	2	102	4		
Pinochio	107	1	92	2	94	5	105	1
Celine	110	1	102	2	111	5	105	1
Brutus	101	1	100	2	99	5	106	1
Sponsor	102	1	104	2	94	4		
Faust	109	1	100	2	107	5		
Odalett	114	1			101	2	102	1
Jackpot	96	1	98	2	99	4		

god förmåga att konkurrera mot ogräs och är lämplig i ekologisk odling. Stjälkstyrkan är något sämre än mätarens. Odalett mognar senare och mer ojämnt än Carneval.

NITOUCHE (SW) är en dansk grönfröig foderärt med stort frö och hög avkastningspotential. Nitouche har en relativt god stjälkstyrka och lågt spill vid skörd.

ATTIKA (SW) är en ny foderärt med en relativt god avkastningspotential. Den har samma höjd vid skörd och mognadstid som mätaren.

CELINE (SW) är en ny sort som visat hög avkastningspotential. Fröet är medelstort och har medelhög proteinhalt. Celine har också genomsnittliga värden för höjd och stjälkstyrka. Sorten mognar medeltidigt.

PINOCHIO (SW) är en ny foderärt med ett normalstort frö och en hög avkastningspotential. Sorten har en medelhög proteinhalt och mognar tidigare än mätaren.

Tabell 2. Avkastning områdesvis för 1997-2001.

Sort/årtal	Område D		Område E		Område F	
	Rel.tal	antal försök	Rel.tal	antal försök	Rel.tal	antal försök
Carneval	100	7	100	11	100	21
Agadir	107	6	111	9	104	15
Nitouche	110	3	114	5	110	10
Pinochio	112	3	118	5	103	12
Celine	121	3	111	5	117	7
Brutus	110	5	116	9	111	13
Sponsor	115	6	123	9	106	15
Odalett	93	6	97	9	100	10
Jackpot	109	2	120	5	110	6

Tabell 3. Egenskaper hos ärter för år 1996-2000 (Sortval 2001).

Sort	Fröfärg	Stjälklängd	Stjälkstyrka 100-0*	Höjd vid skörd	Mognad dagar	Tkv, g	Protein % av ts
Carneval	gul	82	52	40	119	232	22,1
Agadir	gul	76	42	35	118	268	22,9
Nitouche	grön	81	49	41	119	295	24,6
Pinochio	gul	87	46	40	118	248	23,6
Celine	gul	87	41	37	118	277	23,9
Brutus	grön	92	56	47	121	269	24,4
Sponsor	gul	87	43	35	119	274	23,8
Odalett	gul	88	38	36	122	243	26,8